

Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
DOMNUL MACIEJ SZPUNAR
prezentate la 27 octombrie 2020¹

Cauza C-453/19 P

**Deutsche Lufthansa AG
împotriva**

Comisiei Europene

„Recurs – Ajutoare de stat – Ajutoare individuale – Decizie de clasificare a măsurilor în favoarea aeroportului Frankfurt-Hahn drept ajutoare de stat compatibile cu piața internă și de constatare a absenței ajutorului de stat în favoarea companiilor aeriene care utilizează acest aeroport – Inadmisibilitatea unei acțiuni în anulare – Afectare individuală – Protecție jurisdicțională efectivă”

I. Introducere

1. Admisibilitatea acțiunilor în anulare a unei decizii a Comisiei Europene în materia ajutoarelor de stat introduse de un concurent al beneficiarului măsurii în cauză face obiectul unei jurisprudențe considerabile. Prezentul recurs demonstrează acest lucru, în măsura în care este necesar.

2. Reclamanta, Deutsche Lufthansa AG, solicită Curții anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 12 aprilie 2019, Deutsche Lufthansa/Comisia (T-492/15, EU:T:2019:252, denumită în continuare „hotărârea atacată”), prin care acesta a declarat inadmisibilă acțiunea sa având ca obiect anularea Deciziei (UE) 2016/789 a Comisiei din 1 octombrie 2014 privind ajutorul de stat SA.21121 (C29/08) (ex-NN 54/07) pus în aplicare de Germania referitor la finanțarea aeroportului Frankfurt-Hahn și relațiile financiare dintre aeroport și compania aeriană Ryanair (JO 2016, L 134, p. 46) (denumită în continuare „decizia în litigiu”).

3. În conformitate cu cererea Curții, prezentele concluzii se vor limita la analiza aspectelor la patrula-al șaselea ale primului motiv de recurs, referitoare la aprecierea afectării individuale a reclamantei în sensul articolului 263 al patrula paragraf TFUE.

II. Istoricul cauzei și decizia în litigiu

4. Istoricul cauzei a fost prezentat în detaliu în hotărârea atacată, la care facem referire în această privință². Elementele esențiale și necesare pentru înțelegerea prezentelor concluzii pot fi rezumate după cum urmează:

5. Reclamanta este o companie aeriană cu sediul în Germania, a cărei activitate principală este transportul de pasageri.

¹ Limba originală: franceza.

² Punctele 1-33 din hotărârea atacată.

6. Aeroportul Frankfurt-Hahn (Germania) este situat pe teritoriul Land Rheinland-Pfalz (landul Renania-Palatinat, denumit în continuare „Landul”), la aproximativ 115 km de aeroportul Frankfurt am Main (Germania). De la 1 aprilie 1995, acesta este proprietatea Holding Unternehmen Hahn GmbH & Co. KG, un parteneriat public-privat la care a participat Landul, și este operat de Flughafen Hahn GmbH & Co. KG Lautzenhausen (denumită în continuare „Flughafen Hahn”). Flughafen Hahn este deținută în majoritate, de la 1 ianuarie 1998, de Flughafen Frankfurt/Main GmbH (denumită în continuare „Fraport”), o societate care operează și gestionează aeroportul Frankfurt am Main.

7. În cursul anului 1999, Flughafen-Hahn a încheiat cu Ryanair Ltd (devenită Ryanair DAC, denumită în continuare „Ryanair”) un acord cu o durată de cinci ani privind taxele de aeroport pe care Ryanair trebuia să le plătească. Acest acord a intrat în vigoare la 1 aprilie 1999 (denumit în continuare „acordul cu Ryanair din 1999”).

8. În același an, Landul și Fraport au încheiat un acord de transfer al profitului și al pierderilor, potrivit căruia Fraport s-a angajat să acopere pierderile Flughafen Hahn în schimbul dreptului exclusiv la toate profiturile generate de aceasta din urmă. Acordul de transfer al profitului și al pierderilor a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2001.

9. Ulterior, Holding Unternehmen Hahn & Co. și Flughafen Hahn au fuzionat pentru a forma Flughafen Hahn GmbH (devenită Flughafen Frankfurt-Hahn GmbH, denumită în continuare „FFHG”), al cărei capital era deținut în proporție de 26,93 % de Land și în proporție de 73,07 % de Fraport.

10. La 11 iunie 2001, Fraport a fost cotate la bursa de valori, iar 29,71 % din acțiunile sale au fost vândute către acționari privați, în timp ce restul acțiunilor au rămas în proprietatea acționarilor publici.

11. Între decembrie 2001 și ianuarie 2002, Fraport și Landul au efectuat o majorare a capitalului FFHG (denumită în continuare „majorarea de capital din 2001”), în cuantum de 27 de milioane de euro, subscrisă de Fraport și de Land până la concurența sumelor de 19,7 milioane de euro și, respectiv, de 7,3 milioane de euro. Această majorare a capitalului era destinată finanțării celei mai urgente părți a unui program de îmbunătățire a infrastructurii aeroportuare.

12. La 14 februarie 2002, acordul cu Ryanair din 1999 a fost înlocuit cu un nou acord (denumit în continuare „acordul cu Ryanair din 2002”).

13. În același an, Fraport, Landul, FFHG și landul Hessen (Germania) au convenit ca landul Hessen să devină al treilea acționar al FFHG, în cazul în care ar deveni necesară o majorare a capitalului.

14. În acest scop, în cursul anului 2005 a fost semnat un acord între acționari între Fraport, Land și landul Hessen, potrivit căruia trebuia realizată o majorare cu 19,5 milioane de euro a capitalului FFHG. Între anul 2004 și anul 2009, Fraport, Landul și landul Hessen au efectuat injecții de capital în FFHG de 10,21 milioane de euro, de 540 000 de euro și, respectiv, de 8,75 milioane de euro. În plus, Landul și landul Hessen s-au angajat să efectueze fiecare injecții de capital de încă 11,25 milioane de euro drept capital de rezervă.

15. În urma acestei majorări de capital (denumită în continuare „majorarea de capital din 2004”), Fraport deținea 65 % din acțiunile FFHG, în timp ce landul Hessen și Landul dețineau fiecare câte 17,5 %.

16. În plus, acordul dintre acționari prevedea că orice datorie nouă contractată de FFHG trebuia să fie acoperită de Fraport, de Land și de landul Hessen proporțional cu participarea lor la capitalul FFHG și că trebuia încheiat (până în anul 2014) un nou acord de transfer al profitului și al pierderilor până în anul 2014 (denumit în continuare „acordul din 2004 de transfer al profitului și al pierderilor”). Acest acord a fost încheiat la 5 aprilie 2004 și a intrat în vigoare la 2 iunie 2004.

17. Între anul 1997 și anul 2004, Landul a plătit către Flughafen Hahn și apoi către FFHG subvenții directe.

18. În plus, Landul a instituit un mecanism de transfer al profitului și al pierderilor în favoarea FFHG pentru controalele de securitate pentru care Landul percepe o taxă de securitate aeroportuară de la toți călătorii care pleacă de pe aeroportul Frankfurt-Hahn. Landul a subcontractat executarea controalelor la aeroport și a transferat toate veniturile din taxa de securitate către acesta din urmă.

19. La 4 noiembrie 2005, a fost încheiat un act adițional la acordul cu Ryanair din 2002.

20. Între anul 2003 și anul 2006, Comisia a primit mai multe plângeri referitoare la preținse ajutoare de stat acordate de Fraport, de Land și de landul Hessen în favoarea Ryanair și a FFHG.

21. La 17 iunie 2008, în urma unor discuții cu Republica Federală Germania, Comisia a deschis procedura oficială de investigare prevăzută la articolul 88 alineatul (2) din Tratatul CE [devenit articolul 108 alineatul (2) TFUE] în cazul ajutoarelor de stat privind finanțarea aeroportului Frankfurt-Hahn și relațiile sale cu Ryanair.

22. La 31 decembrie 2008, Fraport a vândut Landului întreaga participație pe care o deținea la FFHG, astfel încât Landul deținea o participație majoritară de 82,5 % la FFHG, restul de 17,5 % fiind deținut în continuare de landul Hessen, și a fost reziliat acordul din 2004 de transfer al profitului și al pierderilor.

23. La 13 iulie 2011, Comisia a deschis o a doua procedură oficială de investigare privind măsurile de finanțare a FFHG adoptate între anii 2009 și 2011. Prin urmare, au coexistat două proceduri.

24. La 1 octombrie 2014, Comisia a adoptat decizia în litigiu. Prin această decizie, Comisia a considerat că ajutorul de stat pus în aplicare de Germania prin majorarea de capital a FFHG subscrisă de Fraport și de Land între luna decembrie 2001 și luna ianuarie 2002, prin majorarea de capital din 2004 și prin subvențiile directe plătite de Land către Flughafen Hahn, și apoi către FFHG între anii 1997 și 2004 era compatibil cu piața internă. Aceasta a considerat de asemenea că majorarea de capital din 2004 de către Fraport și acordul din 2004 de transfer al profitului și al pierderilor nu au constituit ajutor în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE. În sfârșit, a considerat că acordul cu Ryanair din 1999, acordul cu Ryanair din 2002 și actul adițional la acordul cu Ryanair din 2002, încheiat la 4 noiembrie 2005, nu au constituit ajutoare de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE.

III. Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată

25. Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 26 august 2015, reclamanta a introdus o acțiune în anularea deciziei atacate, în sprijinul căreia a formulat șapte motive întemeiate, primul, pe o eroare de procedură, al doilea și al treilea, pe erori de apreciere a faptelor, al patrulea, pe contradicții vădite ale deciziei în litigiu, iar al cincilea-al șaptelea, pe încălcări ale articolului 107 TFUE.

26. Prin hotărârea atacată, Tribunalul a respins acțiunea ca inadmisibilă, în măsura în care viza măsurile de ajutor individuale în favoarea aeroportului Frankfurt-Hahn și a Ryanair, singurele relevante în scopul prezentelor concluzii.

IV. Concluziile părților și procedura în fața Curții

27. Prin cererea depusă la grefa Curții la 13 iunie 2019, recurenta solicită Curții:

- anularea deciziei atacate;

- constatarea admisibilității și temeiniciei acțiunii;
- admiterea concluziilor formulate în primă instanță și anularea deciziei atacate;
- în subsidiar, trimiterea cauzei la Tribunal și
- obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

28. Comisia și Landul solicită Curții:

- respingerea recursului și
- obligarea recurente la plata cheltuielilor de judecată.

29. Ryanair solicită Curții:

- respingerea recursului;
- în subsidiar, trimiterea cauzei la Tribunal și
- obligarea recurente la plata cheltuielilor de judecată.

30. Nu a avut loc o ședință.

V. Analiză

31. Prin intermediul primului motiv, recurenta susține că, prin faptul de a considera acțiunea inadmisibilă în măsura în care a fost îndreptată împotriva acelei părți din decizia atacată referitoare la măsurile de ajutor individual în favoarea FFHG și a Ryanair, Tribunalul a încălcat articolul 263 al patrulea paragraf TFUE și articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”).

32. Mai exact, prin intermediul aspectelor al patrulea-al șaselea ale primului motiv, formulate în subsidiar, recurenta contestă raționamentul Tribunalului și concluzia potrivit căreia aceasta nu ar fi dovedit corespunzător cerințelor legale faptul că este afectată individual în sensul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE.

33. Cu titlu introductiv, vom face câteva observații în ceea ce privește normele referitoare la admisibilitatea acțiunilor introduse de concurenți împotriva deciziilor Comisiei în materia ajutorului de stat adoptate în urma procedurii formale de investigare prevăzute la articolul 108 alineatul (2) TFUE. În continuare, vom analiza, în lumina acestor observații, argumentele prezentate de recurentă în susținerea aspectelor al patrulea-al șaselea ale primului motiv al recursului.

A. Normele privind admisibilitatea acțiunilor în anulare introduse de concurenți în materia ajutorului de stat

34. După intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona, articolul 263 al patrulea paragraf din TFUE prevede două cazuri în care se recunoaște calitatea procesuală activă unei persoane fizice sau juridice pentru a introduce o acțiune împotriva actelor Uniunii al căror destinatar nu este: în cazul în care aceste acte o privesc direct și individual și în cazul în care este vorba de acte normative care nu

presupun măsuri de executare, dacă acestea o privesc direct³.

35. În timp ce Curtea a statuat recent că o decizie a Comisiei referitoare la o schemă de ajutor ar putea fi considerată, în special în ceea ce privește un concurent al beneficiarului sau beneficiarilor schemei respective, drept un act de reglementare care nu implică măsuri de punere în aplicare⁴, facilitând astfel introducerea unei acțiuni în anulare împotriva acestui tip de decizie, același raționament nu poate fi transpus în cazul deciziilor Comisiei referitoare la măsuri individuale⁵.

36. În aceste condiții și în mod schematic, în timp ce terții pot, sub rezerva dovedirii afectării lor directe, să intenteze o acțiune împotriva unei decizii a Comisiei referitoare la un regim general, aceștia trebuie să dovedească în continuare afectarea lor individuală atunci când decizia atacată privește o măsură individuală.

37. Potrivit unei jurisprudențe constante, alte subiecte de drept decât destinatarii unei decizii nu pot pretinde că sunt vizate individual în sensul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE decât dacă această decizie le aduce atingere în temeiul anumitor calități care le sunt specifice sau al unei situații de fapt care le particularizează în raport cu orice altă persoană și, prin urmare, le individualizează ca și cum ar fi destinatarii unei astfel de decizii⁶.

38. În această privință și în materie de ajutoare de stat, în cazul în care un reclamant contestă o decizie a Comisiei de a nu iniția procedura oficială de investigare prevăzută la articolul 108 alineatul (2) TFUE pentru a asigura protecția drepturilor procedurale pe care le derivă din această dispoziție, simpla calitate de parte interesată, în sensul articolului 108 alineatul (2) TFUE și al articolului 1 litera (h) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999⁷, este suficientă pentru a-l individualiza într-o manieră similară cu destinatarul deciziei atacate⁸.

39. În schimb, această situație nu se regăsește atunci când acțiunea are ca obiect contestarea temeiniciei unei decizii a Comisiei în materie de ajutor de stat: simpla calitate de parte interesată – și, prin urmare, de concurent – nu este suficientă pentru a stabili afectarea individuală. În consecință, reclamantul trebuie să demonstreze că are un statut special în sensul jurisprudenței amintite la punctul 37 din prezentele concluzii, că decizia în cauză a fost adoptată la finalul etapei preliminare de examinare prevăzute la articolul 108 alineatul (3) TFUE sau în urma procedurii oficiale de investigare prevăzute la articolul 108 alineatul (2) TFUE.

40. Hotărârea Cofaz și alții/Comisia⁹ a făcut posibilă pentru prima dată clarificarea a ceea ce presupune o astfel de cerință în ceea ce privește acțiunile în materie de ajutor de stat introduse de concurenți. În această hotărâre, Curtea a statuat că participarea reclamantului la procedura administrativă în fața Comisiei este un factor care trebuie luat în considerare în examinarea afectării sale individuale, „dacă, cu toate acestea, poziția sa pe piață este afectată în mod substanțial de măsura de ajutor care face obiectul deciziei atacate”¹⁰.

3 A se vedea cu privire la această problematică Biernat, S., „Dostęp osób prywatnych do sądów unijnych po Traktacie z Lizbony (w świetle pierwszych orzeczeń)”, în *Europejski Przegląd Sądowy*, 2014, nr. 1, p. 12 și următoarele.

4 Hotărârea din 6 noiembrie 2018, Scuola Elementare Maria Montessori/Comisia, Comisia/Scuola Elementare Maria Montessori și Comisia/Ferracci (C-622/16 P-C-624/16 P, EU:C:2018:873).

5 Spre deosebire de o decizie referitoare la o schemă de ajutor, o decizie referitoare la un ajutor individual nu poate fi considerată un act de aplicabilitate generală și, în consecință, de reglementare.

6 Hotărârea din 15 iulie 1963, Plaumann/Comisia (25/62, EU:C:1963:17, p. 223), Hotărârea din 22 noiembrie 2007, Sniace/Comisia (C-260/05 P, EU:C:2007:700, punctul 53), și Hotărârea din 9 iulie 2009, 3F/Comisia (C-319/07 P, EU:C:2009:435, punctul 29).

7 Regulamentul Consiliului din 22 martie 1999 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE (JO 1999, L 83, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 41).

8 Hotărârea din 24 mai 2011, Comisia/Kronoply și Kronotex (C-83/09 P, EU:C:2011:341, punctul 48).

9 Hotărârea din 28 ianuarie 1986 (169/84, EU:C:1986:42).

10 Hotărârea din 28 ianuarie 1986, Cofaz și alții/Comisia (169/84, EU:C:1986:42, punctul 25). Sublinierea noastră.

41. Cu alte cuvinte, afectarea individuală a unui concurent care introduce o acțiune pentru a contesta temeinicia unei decizii a Comisiei în materie de ajutoare de stat este condiționată de dovada afectării substanțiale a poziției sale pe piață. Ulterior, Curtea a confirmat că această condiție era condiția esențială pentru stabilirea afectării individuale, în timp ce participarea reclamantului la procedura administrativă nu constituie o condiție necesară pentru a demonstra afectarea individuală a concurentului¹¹, ci un „element pertinent”¹² în această privință.

42. În consecință, Tribunalul și Curtea verifică în mod sistematic, în cadrul analizei admisibilității acțiunii, efectul substanțial asupra poziției pe piață a concurentului care a introdus o acțiune în vederea contestării temeiniciei unei decizii a Comisiei în materie de ajutoare de stat.

43. Chiar dacă jurisprudența este în prezent constantă cu privire la acest aspect, aceasta nu este totuși clară în ceea ce privește interpretarea condiției referitoare la afectarea *substanțială* a poziției concurențiale a unui reclamant, în special în ceea ce privește modalitățile și standardul în materie de probațiune necesare pentru stabilirea acesteia.

44. Într-adevăr, în timp ce Curtea și Tribunalul au acceptat inițial o evaluare destul de flexibilă a acestei condiții, trebuie remarcat faptul că această tendință a jurisprudenței coexistă în prezent cu o nouă tendință în jurisprudența Tribunalului, mai restrictivă, care are ca efect constatarea inadmisibilității majorității acțiunilor formulate de concurenții beneficiarului unei măsuri, din cauza neafectării *substanțiale* a poziției lor concurențiale.

1. O evaluare inițial flexibilă a condiției referitoare la afectarea substanțială a poziției concurențiale pe piață a unui reclamant

45. În primul rând, Curtea a clarificat, începând cu Hotărârea Cofaz și alții/Comisia¹³, că demonstrarea afectării substanțiale a poziției pe piață a reclamantului nu presupunea, pentru Curte, să se pronunțe în mod definitiv privind relația concurențială dintre reclamant și întreprinderile beneficiare, ci necesita din partea reclamantului numai să indice „într-o manieră relevantă motivele pentru care decizia Comisiei este de natură să aducă atingere intereselor sale legitime prin afectarea substanțială a poziției sale pe piață relevantă”¹⁴.

46. Pe această bază, practica jurisprudențială care a urmat Hotărârii Cofaz și alții/Comisia¹⁵ admitea cu ușurință faptul că ar putea fi îndeplinită condiția referitoare la afectarea substanțială a poziției reclamantului pe piață. Astfel, Curtea și Tribunalul au recunoscut adesea existența acestei afectări substanțiale, întrucât reclamantul era concurentul direct al întreprinderii beneficiare a ajutorului pe o piață în care erau prezenți puțini operatori¹⁶, precizându-se că, în cazul în care se stabilește o astfel de afectare, faptul că un număr nedefinit de concurenți pot invoca o afectare similară nu poate împiedica recunoașterea afectării individuale a reclamantului¹⁷.

11 Hotărârea din 22 noiembrie 2007, Sniace/Comisia (C-260/05 P, EU:C:2007:700, punctul 57).

12 Hotărârea din 22 noiembrie 2007, Sniace/Comisia (C-260/05 P, EU:C:2007:700, punctul 56).

13 A se vedea Hotărârea din 28 ianuarie 1986 (169/84, EU:C:1986:42, punctul 28).

14 A se vedea de asemenea Hotărârea din 22 noiembrie 2007, Spania/Lenzing (C-525/04 P, EU:C:2007:698, punctul 41), precum și Hotărârea din 22 noiembrie 2007, Sniace/Comisia (C-260/05 P, EU:C:2007:700, punctul 60).

15 Hotărârea din 28 ianuarie 1986 (169/84, EU:C:1986:42).

16 A se vedea în special Hotărârea din 27 aprilie 1995, ASPEC și alții/Comisia (T-435/93, EU:T:1995:79, punctul 65 și următoarele), Hotărârea din 27 aprilie 1995, AAC și alții/Comisia (T-442/93, EU:T:1995:80, punctul 50 și următoarele), Hotărârea din 22 octombrie 1996, Skibsværftsforeningen și alții/Comisia (T-266/94, EU:T:1996:153, punctul 46), precum și Hotărârea din 5 noiembrie 1997, Ducros/Comisia (T-149/95, EU:T:1997:165, punctul 42). Această jurisprudență a fost confirmată prin Hotărârea din 22 noiembrie 2007, Spania/Lenzing (C-525/04 P, EU:C:2007:698, punctul 37).

17 Hotărârea din 22 decembrie 2008, British Aggregates/Comisia (C-487/06 P, EU:C:2008:757, punctul 56).

47. În consecință, afectarea substanțială a poziției concurențiale a reclamantului nu rezultă dintr-o analiză aprofundată a diferitor raporturi concurențiale pe piață în cauză care să permită stabilirea cu precizie a întinderii afectării poziției sale concurențiale, ci, în principiu, dintr-o constatare *prima facie* a faptului că acordarea măsurii vizate prin decizia Comisiei conduce la afectarea substanțială a acestei poziții.

48. Astfel, Curtea a statuat că condiția referitoare la afectarea substanțială a poziției concurențiale a reclamantului pe piață ar putea fi îndeplinită dacă acesta din urmă furnizează elemente de probă care să permită să se demonstreze că măsura în cauză poate afecta în mod substanțial poziția sa pe piață¹⁸.

49. În al doilea rând, elementele acceptate de jurisprudență pentru a stabili o astfel de afectare substanțială atestă de asemenea evaluarea inițial flexibilă a acestei condiții.

50. Astfel, rezultă din jurisprudență că această afectare substanțială nu trebuie dedusă în mod necesar din elemente precum o scădere importantă a cifrei de afaceri, pierderi financiare importante sau chiar o diminuare semnificativă a cotelor de piață în urma acordării ajutorului în cauză. Afectarea substanțială a poziției reclamantului pe piață poate fi stabilită de asemenea prin dovedirea în special a unui beneficiu nerealizat provocat de măsura în cauză sau a unei evoluții mai puțin favorabile decât cea care ar fi fost înregistrată în lipsa unui astfel de ajutor. De asemenea, intensitatea atingerii aduse poziției reclamantului pe piață poate varia în funcție de un număr mare de factori precum în special structura pieței relevante sau natura măsurii în cauză. Prin urmare, demonstrarea unei atingeri substanțiale aduse poziției pe piață a unui concurent nu poate fi limitată la prezența anumitor elemente care indică o degradare a performanțelor comerciale sau financiare ale reclamantului¹⁹.

51. În pofida acestor principii stabilite în mod constant în jurisprudență, o mare majoritate a acțiunilor introduse în fața Tribunalului de către concurenții beneficiarului ajutorului și care urmăresc să conteste temeinicia unei decizii a Comisiei sunt considerate în prezent inadmisibile, pentru motivul că reclamantii nu au demonstrat că poziția lor pe piață a fost afectată în mod substanțial²⁰. Astfel, a apărut mai recent, în special în jurisprudența Tribunalului, o evaluare mai strictă a condiției referitoare la afectarea substanțială a poziției reclamantului.

2. Dezvoltarea unei evaluări restrictive a condiției referitoare la afectarea substanțială a poziției unui concurent pe piață

52. Potrivit acestei tendințe jurisprudențiale, afectarea substanțială a poziției pe piață a concurentului beneficiarului măsurii în cauză poate fi stabilită numai dacă acesta reușește să demonstreze „specificitatea” situației sale concurențiale, și anume faptul că este mai afectat de această măsură decât sunt ceilalți concurenți ai beneficiarului²¹. Cu alte cuvinte, afectarea substanțială a poziției concurențiale a reclamantului se apreciază nu numai din perspectiva incidenței pe care o poate avea măsura în cauză exclusiv asupra poziției reclamantului pe o anumită piață, ci în comparație cu afectarea poziției concurențiale a celorlalți concurenți ai beneficiarului.

18 Hotărârea din 22 decembrie 2008, British Aggregates/Comisia (C-487/06 P, EU:C:2008:757, punctul 38).

19 Hotărârea din 22 noiembrie 2007, Spania/Lenzing (C-525/04 P, EU:C:2007:698, punctele 34 și 35), Hotărârea din 22 decembrie 2008, British Aggregates/Comisia (C-487/06 P, EU:C:2008:757, punctul 53), Hotărârea din 12 iunie 2014, Sarc/Comisia (T-488/11, nepublicată, EU:T:2014:497, punctul 36), și Hotărârea din 5 noiembrie 2014, Vtesse Networks/Comisia (T-362/10, EU:T:2014:928, punctul 40).

20 A se vedea în special pentru cele mai emblematice cauze, Ordonanța din 27 mai 2004, Deutsche Post și DHL/Comisia (T-358/02, EU:T:2004:159), Hotărârea din 10 februarie 2009, Deutsche Post și DHL International/Comisia (T-388/03, EU:T:2009:30), Hotărârea din 22 iunie 2016, Whirlpool Europe/Comisia (T-118/13, EU:T:2016:365), și Hotărârea din 11 iulie 2019, Air France/Comisia (T-894/16, EU:T:2019:508). Această jurisprudență i-a determinat pe unii autori să caracterizeze dovada afectării substanțiale a poziției concurențiale a reclamantului drept *probatio diabolica* și să pună la îndoială compatibilitatea acesteia cu articolul 47 din cartă. A se vedea de Moncuit, A., și Signes de Mesa, J. I., *Droit procédural des aides d'État*, ediția întâi, 2019, Bruylant, Bruxelles, p. 162, și Thomas, S., „Le rôle des concurrents dans les procédures judiciaires concernant des régimes d'aides d'État ou des aides individuelles. Montessori: le début d'une révolution?”, în *Revue des affaires européennes*, 2019, nr. 2, p. 264.

21 Hotărârea din 10 februarie 2009, Deutsche Post și DHL International/Comisia (T-388/03, EU:T:2009:30, punctul 38).

53. În aceste condiții, faptul că poziția concurențială a unui alt concurent ar putea fi la fel de afectată de măsura în cauză precum poziția reclamantului este suficient pentru a exclude faptul că acesta din urmă este afectat individual de decizia Comisiei care vizează această măsură.

54. Rezultă că Tribunalul impune în prezent un standard deosebit de ridicat în materie de probațiune în ceea ce privește elementele care pot fi furnizate pentru a stabili existența unei afectări substanțiale a poziției concurențiale pe piață. Astfel, Tribunalul a considerat că condiția referitoare la afectarea substanțială a reclamantului nu a fost îndeplinită, întrucât nu s-a putut stabili că reclamantul ar fi fost *mai capabil* să atragă cererea eliberată prin dispariția de pe piață a întreprinderii beneficiare a măsurii, astfel încât reclamantul nu a arătat că ar fi fost prejudiciat printr-un beneficiu nerealizat suficient de important în comparație cu alți concurenți²².

55. În mod similar, Tribunalul a considerat că, chiar dacă măsura în cauză este de natură să restricționeze activitatea reclamantului pe piață, acest lucru nu face posibilă calificarea drept „substanțială” a afectării poziției sale pe piață, întrucât nu s-a stabilit că situația sa *diferă de cea a altor concurenți*²³.

56. În plus, este în mod obișnuit mai dificil pentru un reclamant să demonstreze o afectare mai importantă a poziției sale concurențiale decât a celei a altor concurenți, întrucât acesta dispune, în cazul în care se aplică un astfel de criteriu, de puține informații referitoare la situația exactă a concurenților săi pe piață în cauză.

57. În consecință, considerăm că o astfel de linie de jurisprudență este excesiv de restrictivă și în decalaj cu jurisprudența Curții²⁴. Acest lucru este cu atât mai adevărat cu cât, în opinia noastră, faptul de a impune unui reclamant să demonstreze, prin compararea situației sale cu cea a altor concurenți de pe piață, că poziția sa este cea mai afectată de o măsură contribuie la o transformare a criteriului. Potrivit acestui raționament, împins la extrem, condiția referitoare la afectarea substanțială a poziției pe piață nu poate fi îndeplinită în cazul în care doi operatori sunt afectați printr-o măsură de ajutor, chiar dacă măsura în cauză ar fi putut afecta în mod substanțial fiecare operator considerat în mod individual.

58. În opinia noastră, absența unei afectări substanțiale a poziției pe piață a altor concurenți nu poate fi criteriul pentru a stabili dacă reclamantul este afectat în mod substanțial²⁵. Nu este vorba de a compara situația tuturor concurenților prezenți pe piața în cauză. Afectarea substanțială a poziției sale concurențiale este un element specific reclamantului, care trebuie evaluat numai în raport cu poziția sa pe piață înainte de sau în absența acordării măsurii care face obiectul deciziei atacate.

3. Dovada afectării substanțiale a poziției concurentului pe piață

59. Din punct de vedere practic, considerăm că, pentru a îndeplini această condiție, îi revine mai întâi reclamantului să demonstreze că poziția sa pe piață a fost afectată în mod substanțial, indiferent că este vorba de o scădere a performanțelor sale sau de un beneficiu nerealizat, prin diferite elemente, care variază astfel de la caz la caz²⁶.

22 Hotărârea din 22 iunie 2016, Whirlpool Europe/Comisia (T-118/13, EU:T:2016:365, punctul 52).

23 Hotărârea din 11 iulie 2019, Air France/Comisia (T-894/16, EU:T:2019:508, punctele 61 și 68).

24 A se vedea punctul 46 din prezentele concluzii și Hotărârea din 22 decembrie 2008, British Aggregates/Comisia (C-487/06 P, EU:C:2008:757, punctul 56). Cu privire la acest punct, a se vedea de asemenea Creve, B. A., „Locus Standi Requirements for Annulment Actions by Competitors: The Resurfacing “Unique Position Test” Ought to Be Discarded”, în *European State Aid Law Quarterly*, 2014, vol. 13, nr. 2, p. 233.

25 O astfel de absență a afectării altor concurenți poate constitui numai un indiciu al faptului că reclamantul este în mod efectiv afectat substanțial de măsura în cauză.

26 A se vedea punctul 50 din prezentele concluzii.

60. În continuare, demonstrarea unei afectări substanțiale presupune că reclamantul a specificat piața pe care, pe de o parte, se află într-o relație concurențială cu beneficiarul măsurii și, pe de altă parte, consideră că poziția sa concurențială a fost afectată. În această privință, elementele referitoare la structura pieței sunt cu siguranță relevante pentru stabilirea măsurii în care situația reclamantului a fost afectată, deoarece aceasta este probabil să varieze în special în funcție de dimensiunea pieței respective²⁷.

61. Subliniem că absența detaliilor cu privire la structura pieței, numărul concurenților prezenți și cotele de piață ale acestora nu pot, pe de altă parte, să implice în mod automat faptul că reclamantul nu a demonstrat că măsura în cauză a afectat în mod substanțial poziția sa pe această piață. Într-adevăr, o astfel de afectare poate rezulta și din alte împrejurări decât simpla evoluție a cotelor de piață ale diferiților concurenți²⁸.

62. În sfârșit, reclamantul trebuie să stabilească faptul că măsura vizată prin decizia atacată a Comisiei este una dintre cauzele atingerii aduse poziției sale concurențiale. În această privință, subliniem că legătura de cauzalitate care trebuie stabilită pentru a demonstra că măsura în cauză afectează în mod substanțial poziția reclamantului pe piață nu poate conduce la solicitarea ca atingerea adusă poziției sale concurențiale să fie indusă exclusiv prin intermediul măsurii²⁹.

63. De fapt, considerăm că, în ceea ce privește numai stabilirea admisibilității acțiunii și nu, cu titlu de exemplu, determinarea faptului dacă reclamantul poate sau nu să obțină repararea unui eventual prejudiciu suferit ca urmare a plății măsurii în cauză, exigența unei legături de cauzalitate între măsura de ajutor și atingerea poziției concurențiale a reclamantului trebuie evaluată în mod flexibil. Cu alte cuvinte, în opinia noastră, este suficient ca această măsură să constituie o cauză a atingerii aduse poziției concurențiale a reclamantului. Faptul că alte elemente ar fi putut contribui la afectarea substanțială a poziției concurențiale a reclamantului pe piața relevantă nu poate exclude prin el însuși îndeplinirea condiției referitoare la afectarea individuală.

64. Vom analiza în lumina acestor considerații aspectele al patrulea-al șaselea aspect ale primului motiv de recurs.

B. Cu privire la al patrulea aspect al primului motiv

65. Prin intermediul celui de al patrulea aspect al primului motiv, recurenta susține că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când a considerat că, întrucât aceasta nu a precizat în ce măsură a participat la finanțarea aeroportului din Frankfurt-Hahn și la subvenționarea Ryanair, în calitate de acționar și client al Fraport, nu putea fi stabilită importanța atingerii aduse în consecință poziției sale concurențiale.

66. Potrivit recurente, simplul fapt de a fi cofinanțat o parte din măsurile menționate de Comisie este suficient pentru a o individualiza într-un mod similar cu cel al beneficiarului ajutorului, astfel încât Tribunalul nu i-ar putea solicita să demonstreze în plus că poziția sa pe piață a fost afectată în mod substanțial prin participarea sa la măsuri.

27 Hotărârea din 5 noiembrie 2014, Vtesse Networks/Comisia (T-362/10, EU:T:2014:928, punctul 41).

28 A se vedea în special Hotărârea din 12 decembrie 2006, Asociación de Estaciones de Servicio de Madrid și Federación Catalana de Estaciones de Servicio/Comisia (T-146/03, nepublicată, EU:T:2006:386, punctul 50), în care Tribunalul a considerat că afectarea substanțială a poziției unui reclamant pe piață putea fi stabilită prin transferul unora dintre clienții săi către beneficiarul ajutorului, fără ca acest transfer să se traducă exact în cote de piață.

29 Astfel cum s-a menționat în Hotărârea din 11 iulie 2019, Air France/Comisia (T-894/16, EU:T:2019:508, punctul 65).

67. Astfel, recurenta nu se bazează pe calitatea sa de concurent al întreprinderii beneficiare a ajutorului, ci pe cea de entitate care a participat la finanțarea anumitor măsuri menționate în decizia Comisiei. În aceste condiții, aceasta susține în mod întemeiat că Tribunalul nu ar putea analiza acest argument numai din punctul de vedere al afectării substanțiale a poziției sale concurențiale pe piață.

68. Într-adevăr, în cazul în care acest criteriu este relevant pentru determinarea afectării individuale a concurenților beneficiarului unei măsuri, nu se poate solicita, în scopul îndeplinirii condiției referitoare la afectarea individuală în sensul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE, ca acest criteriu să fie îndeplinit de entitățile care au participat la finanțarea acestei măsuri³⁰.

69. Cu toate acestea, observăm că, pentru a respinge argumentul recurente, Tribunalul s-a bazat în esență pe faptul că aceasta nu a specificat cu ce sumă a contribuit la această finanțare în calitatea sa de acționar al Fraport.

70. Or, această precizare a fost indispensabilă pentru a se stabili afectarea individuală a recurente.

71. Într-adevăr, recurenta a participat la finanțarea măsurilor numai într-un mod foarte indirect, pe de o parte, ca urmare a taxelor de aeroport pe care le plătește către Fraport în cadrul activității sale. Pe de altă parte, aceasta se prevalează de calitatea sa de acționar minoritar al Fraport, ea însăși acționar al societății care operează aeroportul din Frankfurt-Hahn și care ar fi permis punerea în aplicare a măsurilor menționate de Comisie.

72. În aceste condiții și cu excepția faptului de a considera că un număr potențial nelimitat de entități – și anume toate companiile care operează pe aeroportul din Frankfurt am Main și plătesc taxe către Fraport, precum și toți acționarii Fraport sau chiar acționarii acestor acționari – ar putea pretinde că au participat la finanțarea măsurii menționate în decizia Comisiei și sunt astfel în mod automat vizați individual de această decizie, era necesar ca recurenta să demonstreze importanța participării sale pentru a se stabili că a fost de fapt afectată individual de măsurile în cauză.

73. În consecință, Tribunalul nu poate fi criticat pentru că a efectuat un astfel de control și pentru că a concluzionat în sensul absenței unei afectări individuale, astfel încât al patrulea aspect al primului motiv al recursului trebuie respins.

C. Cu privire la cel de al cincilea aspect al primului motiv

74. Prin intermediul celui de al cincilea aspect al primului motiv, recurenta susține că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când nu a redus sarcina probei cu privire la afectarea substanțială a poziției sale pe piață. Aceasta invocă trei argumente în susținerea acestei afirmații.

75. În primul rând, aceasta susține că condiția referitoare la afectarea substanțială a poziției sale pe piață poate fi solicitată numai dacă măsurile menționate în decizia Comisiei sunt de fapt clasificate drept ajutoare în sensul articolului 107 TFUE.

³⁰ A se vedea prin analogie în ceea ce privește jurisprudența care recunoaște afectarea individuală a entităților publice care au participat la finanțarea ajutorului, Hotărârea din 30 aprilie 1998, Vlaamse Gewest/Comisia (T-214/95, EU:T:1998:77, punctul 28), Hotărârea din 6 martie 2002, Diputación Foral de Álava și alții/Comisia (T-127/99, T-129/99 și T-148/99, EU:T:2002:59, punctul 50), Hotărârea din 23 octombrie 2002, Diputación Foral de Guipúzcoa și alții/Comisia (T-269/99, T-271/99 și T-272/99, EU:T:2002:258, punctul 41), precum și Hotărârea din 23 octombrie 2002, Diputación Foral de Álava și alții/Comisia (T-346/99-T-348/99, EU:T:2002:259, punctul 37).

76. Astfel cum subliniază Comisia, un astfel de argument nu se bazează pe niciun fundament și trebuie respins. Pe de o parte, nimic nu ar justifica faptul de a condiționa normele de admisibilitate de împrejurarea că decizia Comisiei este pozitivă sau negativă. Pe de altă parte, astfel cum arată însăși recurenta, jurisprudența Curții invocă condiția referitoare la afectarea substanțială a poziției concurențiale a reclamantului, indiferent dacă măsura vizată prin decizia atacată este clasificată sau nu drept ajutor³¹.

77. În al doilea rând, recurenta susține că Comisia a efectuat o analiză incompletă a măsurilor în cauză, nu le-a exprimat cu precizie în cifre și a efectuat o interpretare eronată a dreptului național. Acest lucru ar duce la o asimetrie a informațiilor în detrimentul acesteia, ceea ce ar justifica o reducere a sarcinii în materie de probațiune.

78. Și în acest caz, un astfel de argument nu poate fi admis. Nu reiese cu claritate modul în care o analiză incompletă și o interpretare eronată a dreptului național ar fi condus la o asimetrie a informațiilor în detrimentul recurente.

79. În orice caz, trebuie subliniat, având în vedere principiile menționate la punctele 57-62 din prezentele concluzii și astfel cum susține Comisia, că toate informațiile necesare pentru a demonstra afectarea substanțială a poziției concurențiale a recurente pe piață se găsesc exclusiv în sfera sa de competență. Astfel, recurenta se găsește în cea mai bună poziție pentru a evalua această afectare. Întrucât recurenta este obligată să demonstreze numai evoluția propriei sale situații pe piață după plata măsurii și să stabilească o legătură, chiar și probabilă și neexclusivă, între atingerea adusă poziției sale concurențiale și plata măsurii, nicio asimetrie a informațiilor nu ar putea justifica o reducere a sarcinii în materie de probațiune.

80. În al treilea rând, recurenta afirmă că, în măsura în care ar putea beneficia de o reducere a sarcinii în materie de probațiune, a furnizat de fapt dovada afectării sale substanțiale prin menționarea avantajelor de care a beneficiat Ryanair și din care decurge „în mod necesar” o afectare substanțială.

81. Cu toate acestea, în măsura în care nimic nu justifică faptul ca recurenta să beneficieze de o reducere a sarcinii probei, acest argument nu poate fi admis. Astfel, recurenta nu se poate limita să afirme că o afectare substanțială a poziției sale concurențiale decurge „în mod necesar” din măsurile în cauză, fără să își susțină argumentația.

82. În consecință, cel de al cincilea aspect al primului motiv de recurs trebuie respins.

D. Cu privire la al șaselea aspect al primului motiv

83. Prin intermediul celui de al șaselea aspect al primului motiv, recurenta susține că Tribunalul a săvârșit erori de drept în evaluarea afectării substanțiale a poziției sale concurențiale, în special atunci când a considerat că acesteia îi revenea sarcina să definească piața relevantă pe care este afectată poziția sa și să demonstreze o legătură de cauzalitate între măsura în cauză și afectarea sa. În susținerea acestui aspect, recurenta prezintă diferite argumente.

84. În primul rând, subliniem că mai multe dintre argumentele sale trebuie respinse ca inoperante.

³¹ A se vedea, cu privire la aplicarea condiției referitoare la afectarea substanțială a poziției concurențiale a reclamantului în prezența unei măsuri clasificate drept ajutor, Hotărârea din 17 septembrie 2015, Mory și alții/Comisia (C-33/14 P, EU:C:2015:609), și, cu privire la aplicarea condiției referitoare la afectarea substanțială a poziției concurențiale a reclamantului în prezența unei măsuri care nu constituie un ajutor, Hotărârea din 22 noiembrie 2007, Sniace/Comisia (C-260/05 P, EU:C:2007:700).

85. Pe de o parte, recurenta reproșează Tribunalului că a considerat că aceasta avea obligația de a defini piața relevantă din punct de vedere material și geografic, având în vedere principiile referitoare la legislația în materie de fuziuni, și că a refuzat astfel să ia în considerare piața pe care aceasta o considera relevantă, și anume piața traficului aerian din Uniune. De asemenea, Tribunalul ar fi refuzat în mod eronat să ia în considerare anumite elemente referitoare la creșterea Ryanair pe piața traficului aerian european, care indicau în special evoluția cotelor de piață pe piața respectivă.

86. Pe de altă parte, recurenta reproșează Tribunalului faptul că a statuat că aceasta nu a demonstrat realitatea suprapunerilor dintre rutele aeriene pe care le operează și cele operate de Ryanair.

87. Desigur, Tribunalul a statuat la punctele 150, 154 și 156 din hotărârea atacată că recurenta nu a furnizat elemente de probă cu privire la piețele pe care a fost afectată poziția sa concurențială și nicio informație cu privire la structura acestora și concurenții prezenți pe aceste piețe. În plus, pare să rezulte din cuprinsul acestor puncte că detaliile referitoare la structura pieței sunt pentru Tribunal elemente necesare pentru a demonstra afectarea substanțială a poziției concurențiale a recurente. Astfel cum am arătat la punctul 60 din prezentele concluzii, această exigență depășește ceea ce este solicitat din partea concurenților pentru a stabili afectarea substanțială a poziției lor concurențiale. Simpla absență a detaliilor cu privire la structura pieței nu implică în mod automat că nu a fost dovedită afectarea substanțială.

88. În plus, Tribunalul a considerat într-adevăr, la punctul 153 din hotărârea atacată, că recurenta nu a furnizat niciun element de probă a existenței suprapunerilor în cauză.

89. Cu toate acestea, Tribunalul nu s-a bazat exclusiv pe aceste elemente de probă pentru a considera că recurenta nu a demonstrat afectarea substanțială a poziției sale concurențiale.

90. Astfel, Tribunalul a studiat de asemenea argumentele recurente menite să demonstreze afectarea substanțială a poziției sale concurențiale pe diferite piețe corespunzătoare rutelor aeriene operate atât de recurentă, cât și de Ryanair, precum și pe piața mai largă a transportului aerian de pasageri. În consecință, Tribunalul a completat raționamentul său prin admiterea existenței, pe de o parte, a piețelor pe care recurenta susținea că poziția sa a fost substanțial afectată și, pe de altă parte, a suprapunerilor între rutele aeriene pe care s-a bazat aceasta și a concluzionat, în urma acestei analize, că nu s-a demonstrat afectarea substanțială a poziției concurențiale a recurente.

91. În aceste condiții, nu se poate reproșa Tribunalului că a săvârșit o eroare de drept prin faptul de a considera că recurenta nu a furnizat nicio informație referitoare la structura piețelor în cauză și la concurenții prezenți pe aceste piețe și nici nu a stabilit existența suprapunerilor pe care s-a bazat.

92. În al doilea rând, recurenta susține că Tribunalul a săvârșit erori de drept în evaluarea afectării substanțiale a poziției sale concurențiale pe piață, în special în evaluarea legăturii de cauzalitate dintre măsurile în cauză și elementele de probă pe care le-a propus pentru a stabili afectarea poziției sale pe piață.

93. Astfel, aceasta susține că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când a considerat că îi revenea recurente să demonstreze că punerea în aplicare a programului său de restructurare Score se datora exclusiv măsurilor de care beneficiase Ryanair. Practic, restructurarea acesteia ar fi o „contramăsură” care ar ilustra prin ea însăși o afectare a poziției sale pe piață, astfel încât nu a fost necesar să se dovedească legătura de cauzalitate.

94. Este adevărat, astfel cum susține recurenta, că jurisprudența admite că concurentul beneficiarului unui ajutor adoptă anumite măsuri, precum un program de restructurare, pentru a limita efectele asupra poziției sale concurențiale ale punerii în aplicare a unui ajutor în favoarea beneficiarului acestuia³².

95. Totuși, această jurisprudență trebuie înțeleasă numai ca făcând posibilă recunoașterea, în absența unei deteriorări a situației financiare și economice a unui concurent, a afectării substanțiale a poziției sale concurențiale pe piață, din momentul în care această absență a deteriorării poate fi explicată prin restructurările efectuate.

96. În plus, chiar dacă adoptarea unor măsuri paliative de către un concurent poate fi un indiciu al unei afectări a situației sale pe piață, este în continuare necesar să se stabilească, pe de o parte, că acesta a fost cazul și, pe de altă parte, că aceasta a rezultat în special din punerea în aplicare a unor măsuri de ajutor în beneficiul unuia dintre concurenții săi.

97. În consecință, Tribunalul ar putea, fără să săvârșească o eroare de drept, să afirme că îi revenea recurente să demonstreze existența unei legături între adoptarea presupusului program de restructurare și măsurile în cauză.

98. Or, Tribunalul a arătat la punctele 166, 167 și 168 din hotărârea atacată că recurenta nu a furnizat nicio documentație referitoare la programul de restructurare Score și nici cel puțin un rezumat al conținutului acestuia și, în consecință, nu era în măsură să verifice, în speță, existența unei legături între măsurile în cauză și acest program de restructurare.

99. Pe baza acestor motive, Tribunalul a considerat în mod corect că recurenta nu a demonstrat că programul de restructurare a devenit necesar ca urmare a ajutorului acordat Ryanair și aeroportului Frankfurt-Hahn.

100. În al treilea rând, recurenta reproșează Tribunalului faptul că a statuat că aceasta nu a demonstrat legătura de cauzalitate dintre măsurile în cauză și transferul activităților Ryanair către aeroportul din Frankfurt am Main. Astfel, Tribunalul ar fi săvârșit o eroare de drept, întrucât acest transfer ar fi evidențiat că poziția concurențială a recurente a fost afectată.

101. În această privință, recurenta amintește că a susținut, în cursul procedurii în fața Tribunalului, că conduita Ryanair se înscrie într-o strategie mai cuprinzătoare prin care vizează să se stabilească în aeroporturi regionale pentru a obține subvenții în cadrul acestora și apoi să își transfere activitățile către alte aeroporturi. Aceasta susține că furnizează, în contextul recursului, alte elemente de probă care confirmă această strategie și stabilesc legătura de cauzalitate dintre măsurile în cauză și transferul activităților Ryanair.

102. Procedând astfel, recurenta se limitează, cu toate acestea, să repete argumentele prezentate deja în fața Tribunalului pentru a obține o nouă apreciere a situației de fapt, ceea ce nu se încadrează în competența Curții³³.

32 Hotărârea din 22 noiembrie 2007, Spania/Lenzing (C-525/04 P, EU:C:2007:698, punctele 35 și 36).

33 Hotărârea din 7 ianuarie 2004, Aalborg Portland și alți/Comisia (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P și C-219/00 P, EU:C:2004:6, punctul 51), precum și Ordonanța din 29 ianuarie 2020, Silgan Closures și Silgan Holdings/Comisia (C-418/19 P, nepublicată, EU:C:2020:43, punctul 71).

103. În plus, presupunând că se poate stabili o legătură de cauzalitate între transferul activităților Ryanair și măsurile în cauză de care aceasta a beneficiat, îi revenea în continuare recurentei să demonstreze, în amonte, că un astfel de transfer a afectat substanțial poziția sa concurențială. Or, recurenta se limitează să afirme că transferul activităților Ryanair a afectat „în mod natural” poziția sa concurențială, fără să aducă alte elemente de probă în susținerea afirmației sale, astfel cum arată în mod corect Tribunalul la punctul 154 din hotărârea atacată.

104. În al patrulea rând, recurenta susține că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când a considerat că proximitatea geografică dintre aeroportul Frankfurt-Hahn și aeroportul Frankfurt-am-Main era doar un indiciu al unui raport de concurență între aceste aeroporturi. Această proximitate geografică ar ilustra de asemenea concurența dintre diferitele rute operate de pe cele două aeroporturi. Această concurență fiind coroborată cu importanța ajutoarelor, ar rezulta în mod necesar o afectare substanțială a poziției sale concurențiale.

105. Or, la punctele 159 și 161 din hotărârea atacată Tribunalul a considerat că, presupunând că proximitatea geografică ar putea indica un raport de concurență între Ryanair și recurentă, simpla calitate de concurent al întreprinderii beneficiare, coroborată cu presupusa importanță a ajutoarelor în cauză, nu a fost suficientă pentru a stabili afectarea substanțială a poziției sale concurențiale.

106. În consecință, recurenta se limitează din nou să repete argumentele deja invocate în fața Tribunalului în vederea obținerii unei noi aprecieri a faptelor și tinde în realitate să obțină o reevaluare a acestor argumente, ceea ce nu este de competența Curții. În consecință, acest argument ar trebui respins ca inadmisibil.

107. În al cincilea rând, recurenta susține de asemenea că concluzia Tribunalului privind existența unei legături de cauzalitate între măsurile în cauză și efectele acestora invocate de recurentă este incorectă. Aceasta afirmă că condiția respectivă a fost îndeplinită, întrucât afectarea substanțială a poziției sale concurențiale, pe care pretinde că a demonstrat-o, a rezultat în mod suficient de direct din măsurile în cauză.

108. Cu toate acestea, recurenta se limitează din nou să enumere pe scurt efectele măsurilor asupra poziției Ryanair și susține că rezultă de aici o afectare substanțială a poziției sale pe piață. Aceasta se limitează astfel să reformuleze argumentele deja prezentate în fața Tribunalului pentru a determina Curtea să le reexamineze, ceea ce, din nou, nu este de competența acesteia.

109. În al șaselea și ultimul rând, recurenta susține că Tribunalul a încălcat articolul 47 din cartă întrucât, astfel cum aceasta pretinde să demonstreze de-a lungul argumentației sale, cerințele stabilite în hotărârea acestuia depășesc limitele stabilite în jurisprudența Curții.

110. Cu toate acestea, observăm că recurenta nu susține în niciun fel argumentația sa în această privință și nu precizează care ar fi aceste pretinse cerințe.

111. În orice caz, în măsura în care, având în vedere cele menționate anterior, Tribunalul nu a săvârșit nicio eroare de drept în evaluarea afectării substanțiale a poziției recurentei pe diferitele piețe, nu poate fi admis nici argumentul acesteia din urmă întemeiat pe încălcarea articolului 47 din cartă rezultat din cerințe care depășesc limitele stabilite în jurisprudență.

112. În consecință, al șaselea aspect al primului motiv de recurs trebuie respins în totalitate.

VI. Concluzie

113. Având în vedere toate elementele menționate anterior, considerăm că aspectele al patrulea-al șaselea ale primului motiv de recurs trebuie respinse, fără ca acest lucru să aducă atingere temeiniciei celorlalte motive de recurs.